

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0320181 Skåparyd

Kommun: Älmhult

Områdets totala areal: 5,1 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-01-13

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6410 - Fuktängar

Bevarandesyfte

I Natura 2000-området Skåparyd är de prioriterade bevarandevärdena bevarandet av en sötvattensstrandäng. Det främsta syftet med Skåparyd är att strandängen ska finnas kvar och hävdas så att den artrika florans och faunan kan bestå.

Beskrivning av området

Skåparyd är ett våtmarksområde med sötvattenstrandäng på östra sidan av Helge å nära gränsen mot Skåne. Delvis finns en utvecklad blå bård. Området har tidigare varit slåttermad. En mindre del av området längst i söder hävdas idag genom slåtter och övriga delar av området betas. Området är artrikt med rikt blommande klockgentiana. Inom området finns en mindre torrare kulle med ett flertal hävdgynnade kärlväxter. I södra delen av området finns ett trädbevuxet åsparti.

Den öppna marken har stort värde för fåglar, insekter och groddjur. Denna typ av hävdad våtmark som tidigare var vanligt förekommande, är i dag en mycket ovanlig naturtyp i länet.

Bevarandemål

Arealen fuktäng (6410) ska vara 5,1 ha med typiska arter för naturtypen.

Klockgientianan som växer i området ska leva kvar i nuvarande mängd och helst öka i antal. Området ska hållas öppet, fritt från träd och buskar.

Strandängen ska även fortsättningsvis vara en lämplig rast- och häckningslokal för fåglar.

Hävd i form av slåtter bör bibehållas inom någon del av området för att bevara områdets variation och struktur. Markerna ska vara väl avslagna eller väl avbetade vid betessäsongens slut.

Vad kan påverka negativt

Utebliven eller olämplig skötsel, t.ex. minskad eller upphörd hävd leder som på sikt leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.

Tillskottsutfodring ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Tillförsel av kemiska bekämpningsmedel, gödsel eller kalk med utarmning av floran som följd.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering, dikning och vattenreglering.

Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Körning med tyngre fordon som kan skada marken och dess biologiska innehåll.

Dikning och andra markavvattnande åtgärder.

Ovan nämnda verksamheter och åtgärder kan påverka området negativt även om de utförs i angränsande områden.

Bevarandeåtgärder

Skydd:

Området omfattas av miljöstöden för jordbrukarstöden.

Skötsel:

Strandängen och betesmarken ska fortsätta hävdas genom slåtter med efterbete och/eller bete så att de hävdgynnade arterna kan finnas kvar i livskraftiga bestånd. Slåtter bör bibehållas och eventuellt utökas inom någon del av området för att bevara den slåttergynnade vegetationen och områdets variation.

Gran bör successivt avlägsnas från åspartiet.

Betesrator i form av oönskad vegetation såsom vektetåg och knapptåg, slås av med betesputsare regelbundet. Det avslagna materialet bör tas bort ifrån området.

I angränsande skogsområden bör lövrika bryn eftersträvas.

Bevarandetillstånd

Nationellt

Hävdad våtmark var tidigare vanligt förekommande, men är idag en mycket ovanlig naturtyp. De äldre fodermarkerna, ängar och betesmarker, som tidigare varit dominerande både arealmässigt och ekonomiskt har idag minskad ekonomisk betydelse. Särskilt slåtterängarna har nästintill helt

och hålet utgått ur jordbruksproduktionen. Av den ängsareal som fanns för 100 år sedan, återstår endast en liten rest.

Skåparyd

Norra delarna betas idag med nötboskap av typen Highland Cattle medan ett mindre område längst i söder slås med traktorburen slätterbalk. Området är väl hävdad (2016).

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Syftet med uppföljningen är att undersöka om de bevarandemål som formulerats i bevarandeplaner och skötselplaner är uppfyllda. Uppföljningen visar om skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6410 - Fuktängar**

Areal: 5,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bevarandemål

Negativ påverkan

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

Dokumentation

Ängs- och hagmarksinventeringen 1988-90.

Naturvårdsverket: Vägledning för myndigheter (<http://www.naturvardsverket.se>)

Länsstyrelsen i Kronoberg, 1989, Kronobergs natur (naturvårdsprogram)

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

Riksintresse för naturvård, områdesID NRO 07052

Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (NBO)

Åtgärdsplan för G 429, Länsstyrelsen 2000-12-07, dnr 330-6506-00.

Åtgärdsplan för G 2497, Länsstyrelsen 2000-12-19, dnr 330-6817-00.

Handläggare: Liselott Nilsson

Bilagor

Bilaga 1. Information om Natura 2000

Bilaga 2. Naturtypskarta

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

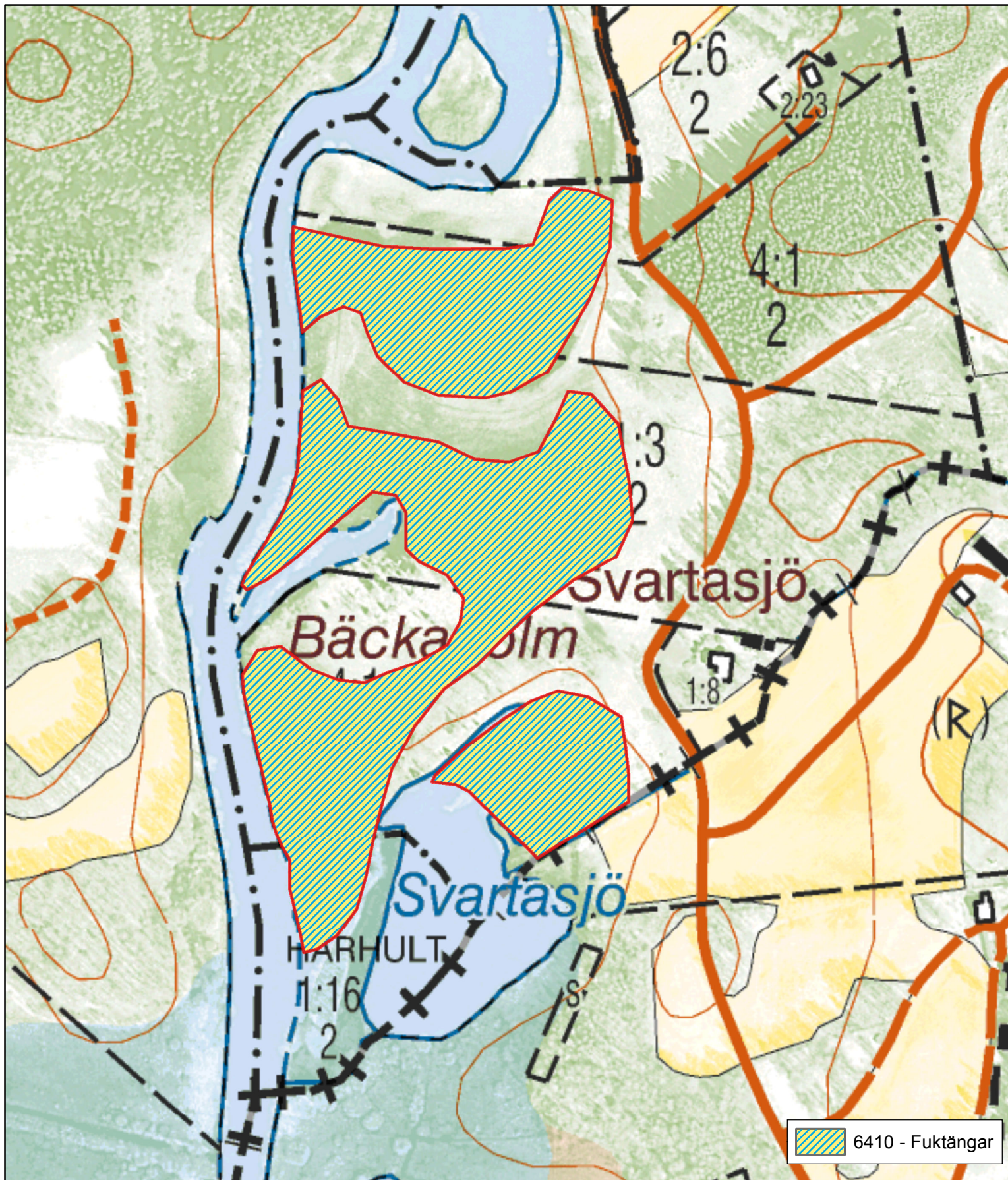
Kartor

Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Natura 2000-området Skåparyd - SE0320181

Bilaga 2

0 25 50 100 meter

1:3 000

LÄNSSTYRELSEN
I KRONBERGS LÄN